

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/185/2024
Identifikačné číslo spisu:	4120205802
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4120205802.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. Š., narodeného XX. J. XXXX, T. M., T. I.Q. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Koscelanským, Nitra, Fraňa Mojtu 24, proti žalovaným 1/ Z.. N. G., narodenému XX. H. XXXX, T. M., F. XXX/XX, 2/ R.. J. G., narodenej XX. G. XXXX, T. M., F. XXX/XX, obom zastúpeným advokátkou Mgr. Romanou Mravíkovou, Nitra, Coboriho 9, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/48/2020, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 6. marca 2024 sp. zn. 5Co/138/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 23. júna 2022 č. k. 10C/48/2020-447 určil, že žalobca je výlučným vlastníkom v celosti parcely registra „C“ č. XXX/X - záhrada vo výmere 915 m² pre K. T. M., kat. úz. T. M. tak, ako je táto zakreslená v geometrickom pláne č. 126/2019, ktorý bol vyhotovený dňa 26. júla 2019 geodetom Z.. J. U., autorizačne overený dňa 26. júla 2019 a úradne overený dňa 08. augusta 2019 Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom pod č. G1-1716/2019, ktorý geometrický plán tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku. Žalobcovi priznal proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vychádzal z tvrdení žalobcu, že predmetný pozemok užíva od roku 1971 na základe toho, že mu ho spolu s ďalšími časťami pôvodných pozemkov darovali jeho rodičia. Darovanie síce nebolo právne perfektné, lebo nebol povolený vklad do katastra nehnuteľností, avšak žalobca bol po celý čas v presvedčení, že mu táto časť pozemku právom patrí, a s týmto vedomím ju nepretržite obhospodaroval, užíval ako záhradu, vysadil stromy a časť zastaval rodinným domom. Uvedené pozemky boli súčasťou pôvodných pozemkníkných parciel č. XXX/X a XXX/X, ktorých podielovými spoluvlastníkmi boli práve rodičia žalobcu a jeho sestry F. G., matky žalovaných.

1.1. Výkonaným dokazovaním mal za preukázané, že k rozdeleniu pozemkov medzi žalobcu a jeho

sestru došlo zo strany rodičov ešte počas ich života formou faktického vydelenia a prenechania užívania. Keď sa žalobca v roku 1971 oženil, prevzal do držby časť záhrady od T. I. ulice, ktorá zahŕňala aj neskoršiu spornú parcelu č. XXX/X. Hranice boli v teréne vyznačené kolíkom, špagátom a neskôr stromami a plotom, ktoré podľa svedectiev vysadil a postavil žalobca. Tento stav bol zaznamenaný aj v geometrickom pláne z roku 1994, ako aj pri neskoršom zameraní v roku 2019. O užívaní tohto územia ako výlučného vlastníka žalobcu svedčili viacerí svedkovia: H. O., J. X. a T. Š., ako aj čestné vyhlásenia sused J. R. a P. Y. Títo potvrdili, že medzi súrodencami došlo k rozdeleniu pôvodných rodičovských pozemkov v pomere 1:1 a že od tohto okamihu si každý z nich užíval pridelenú časť ako výlučný vlastník.

1.2. Súd prvej inštancie osobitne zohľadnil právne aspekty dobromyseľnosti držby; vychádzal z toho, že dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie nie je predmetom priameho dokazovania, ale je možné ju vyvodiť z vonkajších okolností a správania nadobúdateľa. V danom prípade žalobca konal v dobrej viere počas celej doby držby, nebolo preukázané, že by mu bol akýmkoľvek spôsobom do držby zasahované a žalovaní sami nevykonávali žiadne vlastnícke práva k tejto konkrétnej parcele. Tvrdenia žalovaných o tom, že sporný pozemok mal byť súčasťou nehnuteľností, ktoré im boli darované ich matkou sa nepotvrdili. Ani matka žalovaných v notárskej zápisnici z roku 1994 netvrdila, že by bola vlastníčkou predmetnej parcely č. XXX/X. Naopak, táto parcela bola v katastri evidovaná ako zbytková, bez vyznačených vlastníckych práv, čo korešpondovalo s tvrdením žalobcu, že nebola predmetom žiadneho prevodu na žalovaných alebo ich právnu predchodkyňu.

1.3. Vzhľadom na to, že žalobca s predmetným pozemkom nakladal ako s vlastným a zároveň bol so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu patrí, boli naplnené všetky zákonom stanovené podmienky vydržania podľa § 129 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Súd prvej inštancie výslovne uviedol, že vydržacia doba bola v danom prípade naplnená už najneskôr k 01. aprílu 1984, a to s prihliadnutím na možnosť započítania držby pred 01. aprílom 1983 podľa § 507 ods. 1 OZ. Odmietol obranné argumenty žalovaných, ktoré sa týkali spochybňovania dátumu výstavby plotu, existencie sporov medzi súrodencami, či platobných výmerov k daniam z nehnuteľností, nakoľko tieto neboli podporené relevantnými dôkazmi, resp. neboli spôsobilé vyvrátiť právne významné skutočnosti, najmä oprávnenosť a dobromyseľnosť držby žalobcu. Samotná skutočnosť, že na susednej parcele boli evidovaní iní podieloví spoluvlastníci (napr. rodina J.), nemala podľa názoru súdu vplyv na posúdenie oprávnenosti držby, keďže táto nebola nikdy spochybnená právne relevantným spôsobom. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom zo 06. marca 2024 sp. zn. 5Co/138/2022 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi voči žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a využil možnosť skráteného odôvodnenia podľa § 387 ods. 2 CSP. Pripomenul, že vo veci sa rozhodovalo opätovne po tom, čo bol predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 09. novembra 2020 zrušený z dôvodu nedostatočne vyhodnotenej dobromyseľnosti držby a potreby doplnenia dokazovania. Odvolací súd ďalej konštatoval, že konajúci súd následne riadne vykonal dokazovanie, zameral sa na otázku oprávnenosti a dobromyseľnosti držby žalobcu k spornému pozemku parc. č. XXX/X v k. ú. T. M. a dospel k záveru o splnení všetkých podmienok vydržania. Podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že žalobca vstúpil do držby predmetného pozemku v roku 1971, keď mu jeho rodičia fakticky prenechali časť pôvodných pozemkov, vrátane spornej parcely, na ktorých si následne postavil rodinný dom a zvyšnú časť užíval ako záhradu. Rodičia žalobcu boli podielovými spoluvlastníkmi pôvodných parciel č. XXX/X a XXX/X, z ktorých v roku 1971 vyčlenili časť v prospech žalobcu. Ich zámerom bolo rozdelenie nehnuteľností medzi žalobcu a jeho sestru v pomere 1:1. Poukázal na to, že pozemky boli v prírode oddelené plotom, ktorého existencia bola preukázaná najneskôr v roku 1994, ako to vyplýva z vyhotoveného geometrického plánu. Žalobca sporný pozemok obhospodaroval ako vlastný s vedomím a bez zásahov zo strany žalovaných (ich právnej predchodkyne). Zdôraznil, že dobromyseľnosť žalobcu ako držiteľa

bola podložená viacerými skutočnosťami, vrátane faktického rozdelenia pozemkov medzi ním a jeho sestrou, existenciou prirodzených hraníc a absenciou akýchkoľvek relevantných zásahov do jeho držby.

2.1. Keďže existoval putatívny nadobúdaci titul v podobe ústneho darovania od rodičov, žalobca bol v čase vstupu do držby objektívne presvedčený, že mu predmetný pozemok právom patrí. Držba žalobcu nebola nikým a ničím rušená, žalovaní si neuplatňovali žiadne nároky na predmetný pozemok až do doby podania žaloby, pričom ani ich právna predchodkyňa vo verejných listinách netvrdila, že je jeho vlastníčkou. Dedičské konania z rokov 1975 a 1978 podľa názoru odvolacieho súdu nijako nenarušili žalobcovo presvedčenie o oprávnenosti jeho držby. Z ich obsahu nevyplyvalo, že by bola sporná parcela predmetom dedenia alebo že by došlo k spochybneniu faktického rozdelenia medzi súrodencami. Notárska zápisnica z roku 1994, na ktorú sa odvolávali žalovaní, uvádzala výpočet pozemkov patriacich matke žalovaných, avšak sporná parcela č. XXX/X v nej uvedená nebola, čo podľa krajského súdu korešpondovalo so skutkovou obhajobou žalobcu. Odvolací súd v kontexte uvedeného poznamenal, že žalovaní ani v odvolacom konaní nepreukázali existenciu zlej viery žalobcu. Ich tvrdenia o neskoršom nadobudnutí podielu 1/13 v roku 2018 nemali vplyv na dobromyseľnosť žalobcu a nezmarili účinky predchádzajúcej držby, ktorá vyústila už skôr do originárneho nadobudnutia pozemku vydržaním. Oprávnenosť držby bola podľa odvolacieho súdu založená existenciou putatívneho nadobúdacieho titulu, ktorým bola ústna darovacia zmluva z roku 1971, i keď táto nevyhovovala formálnym požiadavkám zákona. Súd však vyhodnotil, že práve existencia tohto titulu mohla žalobcu objektívne oprávnene viesť k presvedčeniu, že pozemok nadobudol právom, čo zakladá jeho dobromyseľnosť. Odvolací súd poukázal na relevantnú judikáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej nie je nevyhnutné, aby nadobúdaci titul bol formálne platný, ak jeho existencia viedla držiteľa k presvedčeniu o oprávnenosti držby. Dôraz kládol najmä na to, že zákon pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním výslovne nevyžaduje existenciu právneho titulu a že účelom vydržania je právne stvárniť dlhodobý faktický stav držby. Držba žalobcu bola podľa zistení súdu vykonávaná v súlade s dobrými mravmi, pokojne, bez rušenia a s vedomím okolia.

2.2. Odvolací súd sa vysporiadal s odvolacími námietkami ohľadom otázky platenia daní žalovanými, existencie oplotenia a hodnovernosti svedeckých výpovedí a čestných vyhlásení (napr. P. Y., J. R.) a usúdil, že tieto okolnosti nemajú vplyv na zhodnotenie oprávnenosti držby, resp. že neboli spôsobilé vyvrátiť správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie. Rovnako považoval za bezpredmetné a oneskorené tie dôkazné návrhy a skutkové tvrdenia žalovaných, ktoré boli predložené až po uplynutí odvolacej lehoty, čím nebolo dodržané ustanovenie § 365 ods. 3 CSP. Vzhľadom na spôsob nadobudnutia, dĺžku držby a jej charakter (výlučná, nepretržitá, pokojná), ako aj na absenciu dôkazov o zlej viere, odvolací súd sa stotožnil so záverom, že podmienky vydržania podľa § 134 ods. 1 OZ boli splnené najneskôr k 01. aprílu 1984, po započítaní držby pred 01. aprílom 1983 v súlade s § 507 a § 865 ods. 3 OZ. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), a tiež že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 CSP).

3.1. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, lebo sa nezaoberal v celom rozsahu všetkými odvolacími dôvodmi. Ani jeden z nižších súdov nereflektoval kľúčovú námietku, že v roku 1971 nemohlo dôjsť k platnému ani faktickému darovaniu celého podielu na nehnuteľnosti zo strany rodičov žalobcu, pretože ich spoluvlastnícky podiel k predmetným pozemkom predstavoval iba 12/13, pričom zvyšný podiel 1/13 patril až do roku 2018 rodine J.. Tento podiel žalovaní nadobudli odkúpením, a teda nebolo možné, aby bol darovaný žalobcovi ešte v roku 1971. Dovolateľ ďalej podrobil kritike, že súdy bez dostatočného vyhodnotenia výpovedí svedkov a rozporných dôkazov prijali záver o existencii ústnej darovacej zmluvy medzi rodičmi žalobcu a žalobcom samotným; označil najmä rozporupnosť výpovedí svedkov, absenciu presnej identifikácie predmetu údajného darovania, ako aj skutočnosť, že žalobca nepreukázal, čo mu malo byť darované, v akom rozsahu a za akých okolností. Takto nemohla byť naplnená ani skutková podstata vydržania. Poukázal tiež na to, že žalobca až do roku

2017 neuhrádzal daň z predmetného pozemku, čo takisto vylučuje jeho dobromyseľnosť ako držiteľa. Naopak, žalovaní predložili výmer o dani, ktorým chceli preukázať, že na pozemok plnili daňovú povinnosť aj oni, no súd sa tým nezaoberal. Ďalšia námietka smerovala proti vyhodnoteniu fotografií predložených žalovanými, z ktorých mal podľa ich názoru vyplývať faktický stav na pozemku, konkrétne absencia oplotenia pred rokom 1988. Tieto dôkazy neboli súdom vyhodnotené, resp. nebolo zrejmé, či sa súd s ich obsahom vôbec vysporiadal. Z fotografií má byť zrejmý nesúlads so skutkovou verziou žalobcu o užívaní, obrábaní a oplotení pozemku. Zdôraznil, že ak by bol pozemok už v roku 1971 skutočne oddelený plotom, muselo by to byť zachytené už na starších fotografiách, čo sa podľa neho nepreukázalo. S poukazom na obsah fotografií a ďalších dôkazov tiež spochybnil pravdivosť čestných prehlásení J. R. a P. Y., ktoré podľa jeho názoru obsahujú účelové tvrdenia. Podľa dovolateľa k samotnému rozdeleniu pozemkov medzi žalobcu a jeho sestru v skutočnosti došlo až v roku 1972 vytvorením nových parciel č. XXX/X a XXX/X, pričom v tom čase žalobca o ďalší pozemok nemal záujem. Tento skutkový vývoj podľa neho vyvracia pravdivosť tvrdenia žalobcu, že mu už v roku 1971 rodičia fakticky darovali parcelu č. XXX/X. Žalovaný 1/ napokon zdôraznil, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania vstupu do držby v dobrej viere a oprávnenej držby k predmetnému pozemku. Uzavrel, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalovaní vyvrátili domnienku dobromyseľnosti žalobcu, poukázali na rozpory v jeho tvrdeniach a zdokumentovali, že k žiadnej ústnej zmluve o darovaní pozemku v roku 1971 dôjsť nemohlo. Žalovaný 1/ ďalej uviedol, že súdy sa nevysporiadali v odôvodnení s odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4Cdo/283/2009, 5Cdo/49/2010, 6Cdo/78/2011) a Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 484/2015) a podotkol, že v súlade s princípom právnej istoty a rozhodovacej praxe súdnych autorít nebol žalobca dobromyseľným a oprávneným držiteľom. Vzhľadom na uvedené dovolateľ žiadal rozhodnutia nižších súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podaný mimoriadny opravný prostriedok neoznačuje konkrétny dovolací dôvod a jeho obsah je nejasný, pričom vyžaduje len subjektívny prepis skutkového stavu. Dovolanie nesmeruje k žiadnemu reálnemu právnomu problému, ale k prehodnocovaniu skutkových zistení, čo v dovolacom konaní nie je prípustné. Argumentáciu dovolateľa o údajnom odklone od judikatúry považoval za neopodstatnenú, keďže jeho odkazované rozhodnutia boli prekonané aktuálnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 1VCdo/1/2024); podľa nej vydržanie je prípustné aj vtedy, ak vydržateľ nadobudol nehnuteľnosť ústnou darovacou zmluvou (tak ako je to v tomto konkrétnom prípade), rozhodujúce je to, či ju nadobudol poctivo a keďže svoju nehnuteľnosť obdržal ako dar, je to jedným zo spôsobov poctivého nadobudnutia nehnuteľnosti. V nadväznosti na to akcentoval, že dobromyseľne a nerušene vykonával faktickú vec nad vecou, vo svojej držbe nebol nikým rušený a svojou držbou len vykonával vlastné právo bez toho, aby zasahoval do práva iného. S poukazom na uvedené žiadal dovolanie žalovaného 1/ ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaný 1/ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie, resp. nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a pochybenia pri zistení skutkového stavu.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na

spravodlivý proces.

16. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti ani nepreskúmateľnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napadnutý rozsudok spĺňa zákonné požiadavky na obsahové náležitosti rozhodnutia a jeho odôvodnenie je preskúmateľné z hľadiska skutkových i právnych záverov. Odvolací súd sa nielen formálne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie v intenciách § 387 ods. 2 CSP, ale doplnil aj vlastné skutkové a právne hodnotenia, čím vytvoril dostatočný základ na posúdenie správnosti jeho rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, na akom skutkovom základe je rozhodnutie postavené, ktoré dôkazy boli považované za rozhodné a akým spôsobom boli vyhodnotené, a taktiež aké právne úvahy viedli odvolací súd k záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva žalobcom vydržaním.

16.1. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí stotožnil so skutkovým závermi učinенými súdom prvej inštancie, pričom na jeho skutkové zistenia logicky nadviazal a sumarizoval kľúčové dôvody, pre ktoré žalobcova držba naplnila znaky podľa § 134 ods. 1 OZ. Podrobne sa zaoberal otázkou oprávnenosti a dobromyseľnosti držby žalobcu k parcele č. XXX/X, jasne popísal okolnosti jej nadobudnutia v roku 1971, delimitáciu v teréne, spôsob užívania, ako aj správanie žalobcu počas držby. Odvolací súd zdôraznil, že držba žalobcu nadväzovala na neperfektnú darovaciu zmluvu uzavretú medzi ním a jeho rodičmi, čím bol splnený predpoklad existencie putatívneho právneho titulu. Vnútorne presvedčenie žalobcu o vlastníctve bolo podľa odvolacieho súdu opodstatnené, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že k pozemku pristupoval ako k vlastnému, dlhodobo ho obhospodaroval a spor o vlastníctvo nevznikol až do nadobudnutia podielu žalovanými. Z odôvodnenia je zrejmé, že odvolací súd vyhodnotil jednotlivé dôkazy, najmä delimitáciu parcely, postavenie plotu, výpovede o užívaní pozemku a absenciu právnych nárokov zo strany žalovaných alebo ich právnej predchodkyne. Na základe týchto zistení vyslovil právny záver o splnení všetkých predpokladov vydržania.

16.2. Odvolací súd sa ďalej vecne vysporiadal s námietkami žalovaných, ktoré smerovali jednak proti existencii oprávnenej držby žalobcu v dôsledku tvrdenej ústnej darovacej zmluvy z roku 1971, jednak proti jej prípadnému právnemu režimu ako darovania pre prípad smrti podľa § 628 ods. 3 OZ, a taktiež proti tvrdenému nadobudnutiu vlastníckeho podielu 1/13 nehnuteľnosti žalovanými v roku 2018 od J.. Odvolací súd výslovne uviedol, že vstup žalobcu do držby sa zakladal na putatívnom právnom titule v podobe ústnej darovacej zmluvy, a že okolnosti sprevádzajúce tento vstup boli relevantné pre posúdenie dobromyseľnosti. Jasne odmietol výklad, podľa ktorého by išlo o simulované darovanie pre prípad smrti, a vysvetlil, že aj v hypotetickom prípade jeho neplatnosti by boli skutkové a právne otázky totožné. Taktiež podrobne analyzoval tvrdenia žalovaných o odvodenom nadobudnutí vlastníctva v roku 2018, pričom na základe pomeru nadobudnutého podielu a z časového hľadiska konštatoval, že vydržanie ako originárny titul už predtým založilo vlastnícke právo žalobcu. Zároveň zdôvodnil, že samotné neskoršie nadobudnutie podielu 1/13 nemalo objektívny potenciál spochybniť žalobcovu dobromyseľnosť, ktorá bola založená omnoho skôr a trvala nepretržite. Odvolací súd tiež výslovne vyjadril, že rozsah tvrdeného darovania sa vzťahoval na všetky vtedajšie evidované parcely, neskôr identifikované ako sporná parc. č. XXX/X.

16.3. Následne sa odvolací súd podrobne a vnútorne konzistentne vysporiadal s otázkou oprávnenosti držby žalobcu, najmä s dôrazom na okolnosť absencie riadneho scudzovacieho titulu. Výslovne uviedol, že záver o existencii dobromyseľnej držby žalobcu by bol platný bez ohľadu na to, či darovanie prebehlo od oboch rodičov alebo len zo strany otca, a tiež bez ohľadu na formu právneho titulu. V súlade so súčasnou judikatúrou, vrátane rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/139/2023, vyložil, že právny titul ako taký nie je nevyhnutnou podmienkou pre vydržanie podľa § 134 ods. 1 OZ, ak je držiteľ objektívne presvedčený o oprávnenosti svojho vlastníctva. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd zohľadňoval všetky skutkové okolnosti, ktoré mali význam pre posúdenie subjektívnej dobromyseľnosti žalobcu, a to vrátane jeho správania od roku 1971, spôsobu vyznačenia hraníc pozemku v teréne, priebehu užívania, správania strán počas nasledujúcich desaťročí, ako aj okolností dedičských konaní z rokov 1975 a 1978. V tejto súvislosti logicky vysvetlil, prečo z nesúladu geometrických údajov v týchto konaniach nemožno vyvodíť stratu dobromyseľnosti držiteľa. Z jeho

úvah je zrejmé, že dospel k záveru o trvaní dobromyseľnosti na strane žalobcu, a to aj napriek neexistencii písomného právneho titulu. Záver o oprávnenej držbe odôvodnil aj so zreteľom na princíp putatívneho nadobudnutia a zaužívanú súdnu prax, ktorú podložil citáciami relevantnej judikatúry. Podrobne sa vysporiadal aj s dôkaznými návrhmi žalovaných, najmä s tvrdeniami zameranými proti vierohodnosti čestných prehlásení P. Y. a J. R., ktoré nepovažoval za spôsobilé spochybniť skutkový základ existencii faktického rozdelenia pozemkov medzi rodičov a deti už v rozhodujúcom období. V tejto súvislosti vysvetlil, prečo samotná nepresnosť údajů o evidovanom trvalom pobyte v neskoršom období nemá automaticky za následok diskvalifikáciu hodnovernosti ich tvrdení. Predmetné čestné vyhlásenia vyhodnotil ako súčasť celkového dôkazného rámca, ktorý vytváral logicky previazanú výpovednú hodnotu o existencii delenia nehnuteľností medzi súrodencov už v roku 1971.

16.4. Ani vo vzťahu k odvolacím dôvodom, ktorými žalovaní namietali absenciu úhrad miestnych daní zo strany žalobcu, resp. tvrdené platenie dane z nehnuteľností z ich strany, nemožno považovať napadnuté rozhodnutie za nedostatočne odôvodnené. Odvolací súd sa s touto námietkou zaoberal výslovne a s poukazom na právny rámec vydržania uviedol, že predmetom konania bola predovšetkým otázka originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva zo strany žalobcu, a nie posúdenie správania účastníkov po uplynutí vydržacej doby. V tejto súvislosti jasne vysvetlil, že aj keby bolo preukázané, že žalovaní určitý čas uhrádzali miestne dane alebo poplatky za spornú nehnuteľnosť, takáto skutočnosť by nemala žiadny právny význam pre posúdenie naplnenia podmienok vydržania, ktoré boli rozhodujúce pre právne posúdenie veci. Rovnako zrozumiteľne sa vysporiadal s námietkami smerujúcimi k existencii a priebehu oplotenia predmetnej parcely, keď zdôraznil, že už pri vyhotovení geometrického plánu v roku 1994 bol plot na pozemku fyzicky prítomný a zameraný, čo podporovalo tvrdenie o dlhotrvajúcej faktickej držbe žalobcu. Argumenty žalovaných, ktoré smerovali k spochybňovaniu času jeho výstavby, odvolací súd posúdil ako oneskorene uplatnené dôkazné návrhy v zmysle § 365 ods. 3 CSP, a preto ich považoval za procesne nevýznamné.

16.5. Odvolací súd sa napokon podrobne a zrozumiteľne vysporiadal aj s otázkou výpočtu vydržacej doby a okamihu nadobudnutia vlastníckeho práva, keď nadviazal na skutkové závery súdu prvej inštancie o vstupe žalobcu do držby v roku 1971, a vysvetlil právne dôsledky tejto skutočnosti vo svetle legislatívneho vývoja. Jasne uviedol, že hoci desaťročná vydržacia doba mohla uplynúť už v roku 1981, účinky vydržania podľa § 507a OZ v znení zákona č. 131/1982 Zb. mohli nastať najskôr 01. apríla 1984, čo odôvodnil s poukazom na prechodné ustanovenie § 865 ods. 3 OZ novej právnej úpravy (zákona č. 509/1991 Zb.). V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že v prípade držby nadobudnutej pred 1. aprílom 1983 je možné započítať celú vydržaciu dobu, avšak vydržanie môže skončiť najskôr k 1. aprílu 1984. Súčasne objasnil, že hoci zákonom predpokladaná vydržacia doba uplynula v 80-tych rokoch (1. apríla 1984), nadobudnutie „plnohodnotného“ vlastníctva (teda nie osobné vlastníctvo, resp. právo užívania) so započítaním predchádzajúcej oprávnenej držby nastalo zmenou právnej úpravy odo dňa 01. januára 1992.

16.6. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd sa v rámci svojho preskúmania dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré boli v konaní nastolené, ako aj s konkrétnymi odvolacími námietkami žalovaných. Odôvodnenie krajského súdu spĺňa obsahové náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP - jasne vysvetľuje, čo žalovaní namietali, ako sa k týmto námietkam súd postavil, aké skutkové tvrdenia a dôkazy vzal do úvahy, ktoré z nich považoval za preukázané, ako ich hodnotil a na akých právnych záveroch založil svoje rozhodnutie. V spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatných bodoch nadviazal, tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu ucelený, zrozumiteľný a vnútorne konzistentný celok, ktorý spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutí podľa § 393 CSP.

16.7. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na

spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

18. Dovolateľ ďalej namietal, že sudy nižších inštancií bez dostatočného vyhodnotenia výpovedí svedkov a rozporných dôkazov prijali skutkový záver o existencii ústnej darovacej zmluvy medzi rodičmi žalobcu a samotným žalobcom. Poukazoval najmä na neidentifikovateľnosť predmetu údajného darovania, absenciu jednoznačných okolností jeho odovzdania, nedostatočné vyhodnotenie dôkazov o oplatení sporného pozemku a s tým súvisiacu nesprávnosť v posúdení dobromyseľnosti žalobcu. Dovolací súd k tomu uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd po dôkladnom preštudovaní spisového materiálu takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Nad rámec uvedeného hodno poznamenať, že sudy nižších inštancií sa dôsledne venovali rozhodujúcim skutočnostiam pre posúdenie dobromyseľnosti držby sporného pozemku žalobcom; detailne sa zaoberali otázkou existencie ústneho darovania v roku 1971, hodnotili výpovede svedkov, čestné prehlásenia, historické súvislosti vývoja pozemkov, ako aj vývoj právnych titulov a držby, pričom uzavreli, že napriek absencii písomnej darovacej zmluvy mohol žalobca vstúpiť do dobromyseľnej oprávnenej držby na základe putatívneho titulu, teda v subjektívnom presvedčení o platnom nadobudnutí vlastníckeho práva.

20.1. Súd sa riadne zaoberal námietkou ohľadom plnenia daňových povinností k spornému pozemku s tým výsledkom, že úhrada daní nie je rozhodujúcim znakom dobromyseľnosti držby, ak ostatné okolnosti dlhodobého užívania a faktického správania sa k veci preukazujú subjektívne presvedčenie držiteľa o vlastníctve. Neprítomnosť zápisu žalobcu ako daňovníka nezakladá samo osebe stratu dobromyseľnosti, ak ide o stav existujúci mnoho rokov po začiatku držby. Rovnako sa súdy vysporiadali aj s výmerom o dani predloženým žalovanými a nevyvodili z neho záver spôsobilý vyvrátiť oprávnenosť držby žalobcu. Pokiaľ išlo o fotografie predložené žalovanými, z ktorých mal podľa ich názoru vyplývať faktický stav nehnuteľnosti a absencia oplotenia pred rokom 1988, súdy sa s ich obsahom vysporiadali. Odvolací súd v bode 40 výslovne uviedol, že už v roku 1994 pri vyhotovení geometrického plánu bol plot identifikovaný a zaznamenaný, a teda výhrady žalovaných boli konfrontované s inými vykonanými dôkazmi. Súd ďalej uviedol, že nové dôkazy a tvrdenia žalovaní predložili oneskorene po lehote podľa § 365 ods. 3 CSP, a preto na ne už podľa správnosti neprihliadal.

20.2. K vierohodnosti čestných vyhlásení J. R. a P. Y., ktoré dovolateľ spochybnil ako účelové a odporujúce iným dôkazom, sa odvolací súd vyjadril v bode 39 odôvodnenia. Konštatoval, že ich hodnotil v kontexte iných vykonaných dôkazov, najmä výpovedí, okolností deliacich pozemky a vývoja držby, pričom nenašiel dôvody, ktoré by tieto výpovede diskvalifikovali z pohľadu ich vierohodnosti. Uviedol aj známe riziká pri hodnotení čestných vyhlásení (vágne alebo prehnane precízne formulácie), ktoré však sám zohľadnil a ich pravdivosť nebola spoľahlivo vyvrátená. Pokiaľ dovolateľ spochybňoval dôveryhodnosť skutkovej verzie žalobcu aj s poukazom na vývoj parciel až v roku 1972, tvrdiac, že žalobca nemohol nadobudnúť parcelu č. XXX/X už v roku 1971, odvolací súd sa s týmto argumentom zaoberal v bode 37 rozhodnutia, v ktorom vysvetlil, že v čase darovania boli parcely evidované ešte v inom zložení, no podľa výsledkov dokazovania bol žalobca už v tom čase uvedený do faktickej držby vymedzeného pozemku, neskôr identifikovaného ako parcela č. XXX/X. Právne ani skutkovo teda nebolo rozhodujúce, že presná identifikácia parcely vznikla až neskôr.

21. Bez potreby hlbších analýz teda možno konštatovať, že z obsahu rozhodnutí súdov nižších inštancií nevyplýva extrémny nesúlads medzi vykonanými dôkazmi a prijatými skutkovými závermi, ktorý by mohol viesť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie veci a odvolací súd výsledky dokazovania preskúmal v rozsahu dôvodov odvolania. Súd nižších inštancií na základe relevantných vykonaných dôkazov ustálili ucelený, logicky súdržný a presvedčivý skutkový základ, ktorý umožňoval právne posúdenie veci bez vnútorných rozporov či znakov svojvôle.

22. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmanej veci nezistil ústavnoprávne deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä náležitou aplikáciou prejednávanej zásady, zásady voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípu všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmej omylu.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ neopodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

24. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) ďalej vyplýva, že dovolateľ uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keď tvrdil, že napadnuté rozhodnutie sa odchyľilo od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít.

25. Dovolací súd vo vzťahu k označenému dovolaciemu dôvodu zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods.

2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

26.1. V tomto kontexte aj ústavný súd vyžaduje, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť; preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky. V náleze I. ÚS 51/2020 ústavný súd výslovne uviedol, že „Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom.“

27. V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu sa žalovaný 1/ vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP neriadil, keď zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľ náležite nenaformuloval a nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a zároveň nevysvetlil, v čom konkrétne spočíva odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Na základe citácie niekoľkých rozhodnutí bez konkretizácie väzby na dovolateľom jasne zadefinovanú právnu otázku nie je možné vysloviť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Absencia precízne formulovanej právnej otázky vylučuje, aby sa dovolací súd mohol zaoberať prípustnosťou dovolania podľa uvedeného ustanovenia. Inými slovami, nejednoznačné, resp. abstraktné odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemôže cez prizmu ustanovenia § 432 ods. 2 CSP obstať bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana.

28. Navyše, z obsahu dovolania je zjavné, že podstatná časť dovolacích námietok žalovaného 1/ smeruje skôr proti skutkovým zisteniam a spôsobu vyhodnotenia dôkazov (najmä pokiaľ ide o existenciu ústnej darovacej zmluvy z roku 1971, otázku začiatku dobromyseľnej držby, priebeh oplotenja pozemku, ako aj o úhradu dane z nehnuteľnosti). Dovolací súd v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ku ktorým dospeli sudy nižších inštancií a na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne

posúdenie nemožno založiť na spochybňovaní skutkových záverov súdov nižších inštancií na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, čo pritom v posudzovanom prípade tvorilo jadro podaného dovolania.

29. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného 1/ nespĺňa zákonné náležitosti prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Žalovaný 1/ kvalifikovaným spôsobom nevymedzil právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a neoznačil konkrétny rozpor medzi napadnutým rozhodnutím a ustálenou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu. Takto koncipované dovolanie nie je spôsobilé založiť dovolací prieskum a nemôže viesť k prelomeniu právnej istoty vyplývajúcej z právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu.

30. Obiter dictum dovolací súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 13. mája 2024, sp. zn. 1VCdo/1/2024 vyslovil právny záver, že: „Právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.“ Vo svetle tejto novej judikatúry považuje dovolací súd právne posúdenie odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobca vstúpil do oprávnenej držby na základe putatívneho nadobúdacieho titulu v podobe ústnej darovacej zmluvy nespĺňajúcej formálne požiadavky zákona, za súladné s aktuálnym výkladom právnych predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

31. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného 1/ v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.